

CARRETERES, AUTOVIES I AUTOPISTES A LA COSTA BRAVA

Recentment, s'ha obert una viva polèmica sobre la pretesa necessitat de potenciar un eix viari longitudinal que comuniqui tota la Costa Brava. La secular inconnexió de les localitats litorals gironines (d'ençà que la navegació de cabotatge desapareixé) vol ésser solventada amb una autovia i/o autopista que enllaci Palafolls (Maresme) amb l'Escala.

L'avant-projecte, defensat pel Departament de Política Territorial de la Generalitat de Catalunya fou "presentat en societat" el passat dia 30 de novembre a la veïna localitat de Tossa de Mar. Hi participen un representant del Departament esmentat, un representant de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, un enginyer que proposà una solució alternativa i l'alcalde de Tossa, Na Pilar Mundet. Assistiren a l'acte reputats arquitectes i enginyers, així com varis alcaldes de les localitats implicades.

El tema és viu i la polèmica, encesa. Potser és un bon moment per aportar algunes consideracions globals que puguin enriquir el debat.

El plantejament no és nou. D'ençà el desenvolupament del turisme, s'evidencià la incapacitat de la xarxa viària existent per acollir el flux turístic.

Per aquest motiu, sorgiren propostes com el *Plan Nacional de Autopistas*, on es valorà la possibilitat que l'A-7 travessés el litoral o el *Pla d'accessos a la Costa Brava*, ambdós a la dècada dels 60. La darrera expressió d'aquesta línia ha estat el *Pla de Carreteres de la Generalitat*, que contempla un vial ràpid travessant el litoral gironí.

En darrera instància, les dificultats físiques sempre han estat l'obstacle que frenà la iniciativa. És un bon exemple de com el medi físic sovint condiciona l'activitat humana.

El litoral català es caracteritza per l'escassa predisposició per a l'establiment de ports i per l'efecte barrera que generen les muntanyes. Sigui quina sigui l'amplada que ha guanyat la costa al mar, en l'horitzó sempre s'obren els cims modestos de les serralades litorals. Aquesta asseveració, que és certa per al conjunt de Catalunya, pot extrapolar-se al paisatge gironí.

La Costa Brava és un paisatge litoral format per la sobreposició de diferents unitats morfològiques. Al sud, les Gavarres i el massís de l'Ardenya esdevenen els darrers testimonis de la serralada de Marina; el massís de Montgrí constitueix la prolongació del

Pre-pirineu i la serra de Roda, al cap de Creus, pertany a la mateixa estructura pirinenca. Aquesta successió de petits massissos ha forjat un paisatge litoral d'un alt valor estètic, però alhora ha aïllat la costa del rera país més immediat. Allà on les muntanyes deixen pas a la plana, els aiguamolls assoleixen igualment un rol de frontera entre costa i interior.

Només en alguns espais aïllats, s'obren algunes fosses que trenquen l'aïllament. Al sud, l'obertura coincideix amb el curs sinuós de la Tordera. Més al nord, la vall d'Aro i l'obertura de Palamós-Palafrugell esdevenen eixos transversals naturals entre el mar i la muntanya.

L'articulació viària de la Costa Brava ha estat secularment respectuosa amb el traçat físic. El gran eix viari català ha estat la depressió pre-litoral (Penedès-Vallès-la Selva), que enllaça al nord amb la plana de l'Alt Empordà. En aquesta successió de valls encaixonades entre el muntanyam s'han ubicat els grans corredors del paisatge català. La comunicació litoral sempre ha cercat aquest eix principal, donant lloc a una característica estructura de pinta. No existeix una bona comunicació longitudinal, sinó un conjunt d'eixos transversals que comuniquen amb el corredor central.

L'estructura viària actual presenta dos aspectes positius. En primer lloc, esdevé conseqüent amb la mateixa estructura del territori. En segon lloc, resulta respectuós amb el paisatge. Per tant, els arguments per proposar un model alternatiu hauran de ser molt sòlids. Valorem-ne algunes de les justificacions més reiteratives:

1. L'autovia perseguirà el mínim cost paisatgístic. Un vial ràpid en una zona incomunicada és quelcom més que una cicatriu que pot ser tractada amb una cirurgia adient. Les carreteres obren expectatives constructives, que normalment acaben amb la proliferació d'urbanitzacions a recés del nou vial.

L'autovia suposaria un ineludible atractiu que posaria en perill la integritat dels dos espais paisatgístics que millor

Les cadiretes amb Sant Feliu en primer terme.